

ความร่วมมือทางทหารระหว่างประเทศ (กองทัพอาเซียน)

International Military Cooperation
(Asean Defence)

พลเรือตรี สุรพงศ์ เจริญวัฒนสุข
รองเจ้ากรมส่งกำลังบำรุงทหาร

Rear Admiral Surapong Charoenwadhanasuk RTN

Deputy Director of Joint Logistics

E-mail: Surapong.ch@thaindc.org

บทคัดย่อ

“อาเซียน” เป็นองค์กรความร่วมมือทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ของกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งผู้นำของสมาชิกประเทศในอาเซียนพยายามที่จะขีดจำกัดตัวเองในบางครั้งว่า “จะไม่ให้องค์กรก้าวข้ามไปสู่การเป็นองค์กรของความร่วมมือทางการทหาร” เหมือนอย่างทีซีดี (องค์การสนธิสัญญาป้องกันภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) เคยก่อตั้งไว้ แต่หลังจากการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองของประเทศในอินโดจีนในปี 2518 พร้อมกับการถอนตัวของสหรัฐฯ ออกจากแผ่นดินใหญ่ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปี 2519 ทำให้มีการพูดคุยกันถึงความเป็นไปได้ของความร่วมมือทางทหารของประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียนเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม สิ่งเหล่านี้ก็มิได้หมายความว่า จะทำให้อาเซียนกลายเป็นองค์กรของความร่วมมือทางทหารขึ้นมาได้ตามอิทธิพลทางการเมืองในอดีตที่เกิดขึ้น ซึ่งบทความนี้จะพยายามทำการสำรวจถึงประเด็นและปัญหาของความร่วมมือทางทหารของอาเซียน เพื่อมุ่งที่จะทำความเข้าใจแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และปัญหาของความร่วมมือทางทหารที่จะเป็นประเด็นใหญ่ประเด็นหนึ่งซึ่งจะส่งผลกระทบต่อปัญหาและนโยบายความมั่นคงของไทย ในระยะเวลาข้างหน้าหลังการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยสมบูรณ์ในปี 2558

คำสำคัญ: อาเซียน, กองทัพอาเซียน, องค์การสนธิสัญญาร่วมมือระหว่างประเทศ

ABSTRACT

“Asean” is an organisation of economic, social and cultural cooperation of southeast asian countries. The leaders of ASEAN member countries try to limit themselves at times. “it will not allow the organisation to step into the organisation of military cooperation.” (East asia treaty organisation). But after the change of regime in Indochina in 1975 and the withdrawal of the US from the mainland of southeast Asia in 1976, there has been talk of the possibility of greater military cooperation among ASEAN members. However these things do not mean that. Asean will become an organisation of military cooperation. According to the political influence of the past. This article will attempt to explore these issues and issues of ASEAN military cooperation. To aim to understand the future trends and the issue of military cooperation. This will be a big issue which will affect the problems and security policy of Thailand. In the next period after the entry into the ASEAN community by 2015.

บทนำ

สมาคมอาเซียนก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2510 โดยมีจุดประสงค์หลักคือ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศในภูมิภาค อารังไว้ซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงทางการเมือง สร้างสรรค์ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม การกีดกันอยู่ดีบนพื้นฐานของความเสมอภาค และผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิก แรกเริ่มการก่อตั้งมีสมาชิก 5 ประเทศ ประกอบด้วย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย ต่อมาประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เหลือคือ กัมพูชา ลาว พม่า เวียดนาม และบรูไน ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกด้วย ปัจจุบันมีสมาชิกรวม 10 ประเทศ และในอนาคตอันใกล้อาจมีติมอร์-เลสเตหรือติมอร์ตะวันออกเป็นสมาชิกเพิ่มอีก 1 ประเทศ (ขณะนี้ยังเป็นประเทศที่เรียกว่าผู้สังเกตการณ์) สมาคมอาเซียนมีสำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย โดยมีนายลิม จ็อกฮอย เป็นเลขาธิการคนปัจจุบัน และเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่าประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน ได้ตั้งเป้าไว้ว่าจะรวมตัวกันเป็นประชาคมเดียวกันในปี พ.ศ. 2558 โดยการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) หรือ ASEAN 2015 ซึ่งประกอบไปด้วย 3 เสาหลักคือ เสาประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political and Security Community - APSC) เสาประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community - AEC) และเสาประชาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community - ASCC)

จะเห็นได้ว่าเมื่อมีการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน เกิดขึ้นกองทัพจะรวมตัวกันเป็นหนึ่งเดียว ซึ่งอาจจะเรียกว่า “กองทัพอาเซียน” ภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน ความขัดแย้งทางทหารบริเวณแนวชายแดนจะลดลง หรือหากจะเกิดขึ้นก็จะถูกจำกัดขอบเขตให้เป็นความขัดแย้งในระดับพื้นที่ ที่กำลังทหารของอาเซียนจะถูกนำมาใช้เสมือนกองกำลังเฉพาะกิจในการจัดการปัญหาภายในอาเซียนเอง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านความมั่นคงตามแนวชายแดนของประเทศสมาชิก ปัญหา

โจรสลัดในช่องแคบมะละกา ปัญหาการก่อการร้าย หรือปัญหาด้านสาธารณสุข ทั้งภัยพิบัติที่เกิดจากน้ำมือของมนุษย์และภัยพิบัติที่เกิดจากธรรมชาติ ตลอดจนภารกิจทางทหารอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการสงคราม หรือ MOOTW (Military Operations Other Than War) นอกจากนี้กำลังทหารของอาเซียนจะถูกนำไปใช้ในการจัดการด้านความมั่นคงนอกภูมิภาคที่มีผลประโยชน์ของอาเซียนทับซ้อนอยู่ เช่น ภารกิจการรักษาสันติภาพภายใต้กรอบของสหประชาชาติ หรืออาจเป็นกรอบของอาเซียนเองในอนาคต รวมไปถึงภารกิจการปราบปรามโจรสลัดในโซมาเลีย เป็นต้น จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าบทบาทกองทัพของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนจะถูกทำให้เปลี่ยนไป ไม่ว่าจะเป็นด้วยความเต็มใจหรือไม่ก็ตาม กองทัพจะถูกทำให้มีความเป็น “สากล” หรือที่ ศ.ดร.สุรชาติ บำรุงสุข ให้คำจำกัดความว่า “ต่อไปกองทัพจะต้อง Go Inter นายทหารทั้งระดับสัญญาบัตรและประทวนจะต้องมีความรู้ ความสามารถด้านภาษาอังกฤษในระดับที่สามารถปฏิบัติงานร่วมกับทหารชาติอาเซียนอื่น ๆ ได้ นายทหารฝ่ายเสนาธิการจะต้องเรียนรู้แนวคิดและหลักนิยมของกองทัพอาเซียนเป็นหลัก นอกจากแนวคิดและหลักนิยมของกองทัพประเทศตนเพียงกองทัพเดียว ระบบอาวุธยุทโธปกรณ์ของอาเซียนจะถูกหลอมรวมให้เป็นระบบที่สามารถเชื่อมต่อถึงกันและสามารถทดแทนกันได้เมื่อจำเป็น ในขณะเดียวกันผู้บังคับบัญชาระดับสูงของกองทัพประเทศสมาชิกอาเซียนต้องปรับตัวและเรียนรู้ที่จะเป็นผู้สั่งการและบังคับบัญชาหน่วยต่าง ๆ ที่มาจากประเทศสมาชิก เหมือนเมื่อครั้งที่ พล.อ.ทรงกิตติ จักกาบาตร์, พล.อ.บุญสร้าง เนียมประดิษฐ์ อดีตผู้บัญชาการทหารสูงสุด และ พล.อ.วินัย ภัททิยกุล อดีตปลัดกระทรวงกลาโหม เคยกระทำมาแล้วในภารกิจรองผู้บัญชาการกองกำลังนานาชาติ และผู้บัญชาการกองกำลังรักษาสันติภาพของสหประชาชาติ (FC: Forces Commander) สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้นับเป็นความท้าทายที่กองทัพกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน จะต้องเผชิญในอนาคตอันใกล้นี้ โดยเฉพาะเมื่อเงื่อนไขเวลาของการรวมตัวเป็น

ประชาคมอาเซียน และเงื่อนไขของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ถูกนำมาผูกยึดติดกัน กองทัพยิ่งต้องเร่งระดมสรรพกำลังและเตรียมกำลังพลให้พร้อมที่จะเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น เพื่อเป็น “กองทัพอาเซียน” อันทรงประสิทธิภาพและมีศักยภาพในการร่วมกันพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของประเทศสมาชิกและพร้อมที่จะก้าวเดินไปด้วยกันในการเผชิญหน้าท้าทายกับภัยพิบัติทางธรรมชาติต่าง ๆ ที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ ในอนาคต ดังคำขวัญของอาเซียนที่ว่า “หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งอัตลักษณ์ หนึ่งประชาคม” (One Vision, One Identity, One Community)”

ในส่วนกองทัพของประเทศไทยนั้น กระทรวงกลาโหมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักหน่วยงานหนึ่งในความร่วมมือด้านความมั่นคง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งใน 3 เสาหลักของประชาคมอาเซียนนั่นคือ เสาหลักด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political - Security Community: APSC) ที่ได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (APSC Blueprint) โดยได้กำหนดกรอบความร่วมมือไว้ในด้านต่าง ๆ ซึ่งประกอบไปด้วย 1. ด้านความมั่นคงทางทะเล (Maritime Security) 2. การปฏิบัติการรักษาสันติภาพ (Peacekeeping Operations) 3. การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ (Humanitarian Assistance and Disaster Relief) 4. การแพทย์ทหาร (Military Medicine) 5. การต่อต้านการก่อการร้ายสากล (Counter-Terrorism) ซึ่งกรอบความร่วมมือดังกล่าวนี้มีความเกี่ยวเนื่องและสอดคล้องกับการกิจของ “กองทัพไทย” ทั้งทางตรงและทางอ้อม ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงกลาโหม ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับภารกิจที่กระทรวงกลาโหมจะมอบหมาย โดยในส่วนของกองทัพไทยเองก็ได้มีการเตรียมความพร้อมกับการดำเนินงานและการพัฒนามาตามลำดับกว่า 20 ปี จนถึงปัจจุบัน

ประชาคมอาเซียนคืออะไร

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) คือการรวมกลุ่มของประเทศสมาชิกอาเซียนให้เป็นชุมชนที่มีความแข็งแกร่ง สามารถสร้างโอกาสและรับมือกับสิ่งท้าทายทั้งด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ และภัยคุกคาม

รูปแบบใหม่ โดยสมาชิกในชุมชนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี สามารถประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น และสมาชิกในชุมชนมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ความเป็นมาของอาเซียน

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations หรือ ASEAN) ก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพ (Bangkok Declaration) หรือปฏิญญาอาเซียน (ASEAN Declaration) เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 โดยมีประเทศสมาชิก 5 ประเทศ ประกอบด้วย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย เพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ต่อมา มีประเทศสมาชิกเพิ่มเติม ได้แก่ บรูไน เวียดนาม ลาว เมียนมา และกัมพูชา ตามลำดับ จึงทำให้ปัจจุบันอาเซียนมีสมาชิก 10 ประเทศ

อาเซียนสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558

ปัจจุบันบริบททางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก ทำให้อาเซียนต้องเผชิญสิ่งท้าทายใหม่ ๆ อาทิ โรคระบาด การก่อการร้าย ยาเสพติด การค้ามนุษย์ สิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติ อีกทั้งยังมีความจำเป็นต้องรวมตัวกันเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและขีดความสามารถทางการแข่งขันกับประเทศในภูมิภาคใกล้เคียงและในเวทีระหว่างประเทศ ผู้นำอาเซียนจึงเห็นพ้องกันว่าอาเซียนควรจะร่วมมือกันให้เหนียวแน่น เข้มแข็ง และมั่นคงยิ่งขึ้น จึงได้ประกาศ “ปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียน ฉบับที่ 2” (Declaration of ASEAN Concord II) ซึ่งกำหนดให้มีการสร้างประชาคมอาเซียนที่ประกอบไปด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political – Security Community) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio – Cultural Community) ภายในปี 2563 ซึ่งต่อมาผู้นำอาเซียนได้ตกลงให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียนให้แล้วเสร็จเร็วขึ้นมาเป็นภายในปี 2558 ซึ่งรายละเอียดของเสาหลักทั้ง 3 ด้าน ได้แก่

1. ประชาคมการเมืองและความมั่นคง (ASEAN Political – Security Community) อาเซียนมุ่งส่งเสริมความร่วมมือในด้านการเมืองและความมั่นคงเพื่อเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค และทำให้ประเทศในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขสามารถแก้ปัญหาและความขัดแย้งโดยสันติวิธี

คุณลักษณะของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

- มีกฎกติกาเป็นพื้นฐานภายใต้ค่านิยมร่วมกัน
- ความเป็นเอกภาพ มีความสงบสุข มีความแข็งแกร่ง และมีความรับผิดชอบร่วมกันในการรักษาความมั่นคงที่ครอบคลุมอย่างรอบด้าน
- มีพลวัตและมีปฏิสัมพันธ์กับประเทศนอกอาเซียน

2. ประชาคมเศรษฐกิจ (ASEAN Economic Community) อาเซียนจะรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยมีเป้าหมายให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานฝีมืออย่างเสรี รวมทั้งการเคลื่อนย้ายเงินทุนที่เสรียิ่งขึ้น

คุณลักษณะของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

- เป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน
- มีขีดความสามารถสูงในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ
- มีพัฒนาการทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน
- สามารถบูรณาการเข้ากับระบบเศรษฐกิจโลก

3. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio Cultural Community) มุ่งหวังประโยชน์จากการรวมกันเพื่อทำให้ประชาชนมีการอยู่ดีกินดี ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีสิ่งแวดล้อมที่ดีและมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เอื้ออาทรและแบ่งปันกัน

คุณลักษณะของประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

- การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม
- ความยุติธรรมและสิทธิ
- การส่งเสริมความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม
- การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน
- การลดช่องว่างทางการพัฒนา

ประโยชน์ที่ไทยจะได้รับจากประชาคมอาเซียน

1. ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ป้องกันความขัดแย้งและสร้างความไว้วางใจระหว่างประเทศสมาชิก ธำรงสันติภาพในภูมิภาค และมีกลไกในการควบคุมการทำงานของภาครัฐให้มีความโปร่งใสมยิ่งขึ้น โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและร่วมแก้ไขปัญหาต่าง ๆ มากขึ้น

2. อุปสรรคทางการค้าจะลดลงหรือหมดไป ทำให้ไทยสามารถขยายการส่งออกสินค้าไปยังสมาชิกกลุ่มอาเซียน และการรวมเป็นตลาดเดียวกันจะช่วยดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ อีกทั้งการคมนาคมและการขนส่งระหว่างประเทศจะมีความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

3. ประชาชนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ปัญหาความยากจนจะลดลง โดยสามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาได้อย่างทั่วถึง มีสวัสดิการทางสังคมที่มั่นคง และมีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) กับงานด้านความมั่นคง

เสาหลักด้านการเมืองและความมั่นคง ซึ่งมีกระทรวงกลาโหมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ มีเครื่องมือหลักคือ “คณะกรรมการดำเนินการเพื่อจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน” ซึ่งเป็นผู้กำหนดยุทธศาสตร์ของไทย เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 นอกจากนี้ยังมีกลไกสำคัญอีกกลไกหนึ่งคือ “การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน” หรือ ADMM (ASEAN Defense Ministers Meeting) และ “การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา” หรือ ADMM-Plus ซึ่งมีประเทศสมาชิกประกอบด้วย สมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ และประเทศคู่เจรจา 8 ประเทศคือ สหรัฐฯ จีน รัสเซีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ที่ได้มีการกำหนดหัวข้อในความร่วมมือเพื่อเตรียมการเป็นประชาคมอาเซียนไว้ 5 ด้าน ในการประชุม ADMM-Plus ครั้งที่กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม เมื่อปี พ.ศ. 2553 ประกอบด้วย

1. ด้านความมั่นคงทางทะเล (Maritime Security)
2. การปฏิบัติการรักษาสันติภาพ (Peacekeeping)

Operations)

3. การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ (Humanitarian Assistance And Disaster Relief)

4. การแพทย์ทหาร (Military Medicine)

5. การต่อต้านการก่อการร้ายสากล (Counter-Terrorism)

ในปัจจุบันกระทรวงกลาโหมของไทยกำลังปรับตัวปรับองค์กร เช่น จัดตั้งกองอาเซียน สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานนโยบายและแผนกลาโหม เป็นต้น ตลอดจนปรับแผนงาน โครงการต่าง ๆ เพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ความเป็นกลาโหมอาเซียน เช่น พัฒนาการฝึกและศึกษาของกำลังพลในกองทัพในด้านการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาของชาติในอาเซียน ตลอดจนบูรณาการแผนปฏิบัติการ 4 ปี ของกระทรวงกลาโหมและหน่วยขึ้นตรงให้สามารถรองรับภารกิจและความรับผิดชอบเมื่อมีการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน นอกจากนี้ยังมีการบูรณาการกิจกรรมต่าง ๆ ของกองทัพอาเซียนที่ได้มีการจัดทำไว้อยู่แล้ว เช่น การประชุมผู้บัญชาการทหารสูงสุดอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ (ACDFIM: ASEAN Chief of Defense Forces Informal Meeting) การแข่งชิงปิ่นอาเซียน การประชุมเจ้ากรมข่าวทหารอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ เป็นต้น

ในเวลานี้จึงเกิดคำถามขึ้นมาว่า ภัยด้านความมั่นคงของประชาคมอาเซียนมีอะไรบ้าง แล้วกองทัพอาเซียนจะต้องเตรียมความพร้อมอย่างไรเพื่อรับมือกับสิ่งดังกล่าวที่จะเกิดขึ้นในอนาคต “ศ.ดร.สุนทร ชูตินธรรานนท์ ผู้อำนวยการสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” ได้กล่าวถึงภัยด้านความมั่นคงของประชาคมอาเซียนในอนาคตมีอยู่ 3 ประการคือ

1. ภัยด้านความมั่นคงของมนุษย์
2. ภัยพิบัติจากธรรมชาติ
3. การแผ่ขยายอำนาจของประเทศมหาอำนาจนอกภูมิภาค

สิ่งแรกที่ประชาคมอาเซียนจะต้องเผชิญคือ ภัยด้านความมั่นคงของมนุษย์ ทั้งนี้ เพราะในปัจจุบันประเทศสมาชิกอาเซียนมีความแตกต่างทางเศรษฐกิจอย่างมาก อาเซียนมีประเทศที่ประชากรมีรายได้สูงติดอันดับโลกอย่าง

สิงคโปร์และบรูไน ในขณะที่เดียวกันก็มีประเทศสมาชิกที่มีประชากรยากจนอย่างมากด้วยเช่นกัน ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจนี้เองที่จะทำให้เกิดการหลั่งไหลและการเคลื่อนย้ายของประชากรจากประเทศสมาชิกที่ยากจนไปสู่ประเทศสมาชิกที่ร่ำรวยเพื่อแสวงหาชีวิตและโอกาสที่ดีกว่า การอพยพโยกย้ายถิ่นฐานครั้งใหญ่นี้จะทำให้เกิดปัญหาความมั่นคงของมนุษย์มากมาย ทั้งปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ปัญหาการขยายตัวของเครือข่ายก่อการร้ายสากล ปัญหา ยาเสพติด ปัญหาการก่อกำเริบของกลุ่มแก๊งอิทธิพลเหนือชนชาติของตนในดินแดนประเทศอื่น เหมือนเช่นที่เคยเกิดขึ้นในสหภาพยุโรป อันส่งผลให้กลุ่มมาเฟียจากยุโรปตะวันออกเข้าไปแผ่ขยายอิทธิพลในยุโรปตะวันตก หรือกรณีกลุ่ม “โรฮิงญา” (Rohingya) ที่กำลังเป็นปัญหาอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีปัญหาการค้ามนุษย์ที่สามารถกระทำได้ง่ายขึ้นเมื่อเส้นแบ่งเขตแดนของประเทศสมาชิกอาเซียนได้จางหายไปกับความเป็นประชาคมอาเซียน ปัญหาด้านสาธารณสุขเป็นภัยด้านความมั่นคงของมนุษย์ที่จะต้องจับตามองเช่นกัน เพราะประชาชนผู้โยกย้ายถิ่นฐานเหล่านี้จะนำโรคภัยไข้เจ็บนานาชนิดติดตัวไปยังประเทศอื่น รวมไปถึงการก่อกวนทางสาธารณสุขขึ้นในประเทศที่ตนอพยพไปอยู่อันเนื่องมาจากความยากจนและด้อยการศึกษา เช่น การกำเนิดสเต็มใหม่ ๆ ขึ้นในชุมชนเมือง การละเลยสุขภาพ ตลอดจนสุขอนามัยจนอาจก่อให้เกิดโรคระบาดครั้งใหญ่ขึ้นในทศวรรษหน้าได้ เช่น การแพร่ระบาดของไข้หวัดนกที่อาจกลับมาสู่กลุ่มประเทศอาเซียนอีกครั้ง หากปราศจากความระมัดระวังในการโยกย้ายถิ่นฐาน

นอกจากนี้การรวมตัวของประชาคมอาเซียนยังอาจก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมในหลาย ๆ ด้านซึ่งผลของความไม่เท่าเทียมนี้จะตกอยู่กับประเทศสมาชิกที่ด้อยโอกาส ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดในปัจจุบันคือกรณีการบริหารน้ำในลุ่มน้ำโขง ซึ่งแต่ละประเทศพยายามแสวงหาประโยชน์ของตนเองโดยไม่คำนึงถึงความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับประเทศสมาชิกอื่น หรือต่อสถานะสิ่งแวดล้อมของภูมิภาค หรือกรณีการลักลอบตัดไม้พะยุงบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ที่หากปราศจากการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพจะกลายเป็นอีกปัญหาหนึ่งของอาเซียนในอนาคต ปัญหาด้านความมั่นคงอีกปัญหาหนึ่งที่ประชาคมอาเซียนจะต้องเผชิญก็คือ ภัยพิบัติจากธรรมชาติที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งและมีความรุนแรง

มากขึ้น ปัญหานี้เป็นปัญหาเร่งด่วนที่ประชาคมจะต้องรับ
หาแนวทางแก้ไขร่วมกัน เพราะจากสถิติที่ผ่านมาจะเห็น
ได้ว่าภัยพิบัติทางธรรมชาติที่มีความรุนแรงจำนวนกว่าครึ่ง
หนึ่งในโลกเกิดขึ้นในภูมิภาคนี้แทบทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นเหตุ
การณ์สึนามิในไทยและอินโดนีเซียเมื่อปี พ.ศ. 2547 พายุ
ไซโคลนนาร์กิสในพม่า การระเบิดของภูเขาไฟ “เมอราปี”
(Merapi) และแผ่นดินไหวในเมืองยอกยาคารตาและบันดุง
ของอินโดนีเซีย พายุไต้ฝุ่นในเวียดนามและฟิลิปปินส์
น้ำท่วมครั้งใหญ่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ประเทศไทย
ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงที่สุดในประวัติศาสตร์ ปัญหา
ด้านภัยพิบัติทางธรรมชาติได้ทำให้กองทัพของแต่ละประเทศ
สมาชิกอาเซียนปรับบทบาทจากการเป็นหน่วยงานที่ทำ
หน้าที่ในการพิทักษ์รักษาอำนาจอธิปไตยมาสู่ความเป็น
องค์กรที่ทำหน้าที่ในการพิทักษ์รักษาชีวิตและทรัพย์สินของ
ประชาชนจากภัยธรรมชาติ ซึ่งในอนาคตกองทัพอาเซียน
จะมีบทบาทอย่างมากในการทำหน้าที่ปฏิบัติการด้าน
บรรเทาสาธารณภัย ซึ่ง ณ เวลานี้กองทัพของกลุ่มประเทศ
สมาชิกอาเซียนได้เตรียมการในเรื่องนี้ค่อนข้างมากแล้ว
ดังจะเห็นได้จากความร่วมมือด้านต่าง ๆ เช่น การจัดทำ
เอกสาร “แนวความคิดว่าด้วยการใช้ทรัพยากรและ
ศักยภาพทางทหารอาเซียนในการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม
และการบรรเทาภัยพิบัติ” ที่กระทรวงกลาโหมอินโดนีเซีย
เป็นผู้ยกร่างขึ้นมา รวมไปถึงความร่วมมือในการฝึกซ้อม
บรรเทาสาธารณภัยมากมายที่เกิดขึ้นในห้วง 2-3 ปีที่ผ่าน
มา เช่น การฝึกซ้อมบรรเทาสาธารณภัยของกองทัพอาเซียน
ครั้งที่ 1 (AHX: ASEAN Humanitarian Assistance and
Disasterrelief Exercise) เมื่อเดือนตุลาคม ปี พ.ศ. 2554 ณ
ฐานทัพทางจี้ ประเทศสิงคโปร์ การฝึกซ้อมบรรเทา
สาธารณภัยร่วมระหว่างกองทัพไทยและมาเลเซียภายใต้
รหัส JCEX THAMAL 2011 (Jointcombined Exercise
Thailand and Malaysia 2011) และการฝึกซ้อมบรรเทา
สาธารณภัยไทย-กัมพูชาในปี พ.ศ. 2555 ตามคำริของ
ผู้บัญชาการทหารสูงสุดของไทย นอกจากนี้ยังมีการฝึกซ้อม
บรรเทาสาธารณภัยของกองทัพอาเซียนครั้งที่ 2 ที่ประเทศ
บรูไน ในปี พ.ศ. 2556 ภัยความมั่นคงอีกรูปแบบหนึ่งของ
ประชาคมอาเซียนที่ “ศ.ดร.สุนทร ชุตินทรานนท์ ผู้อำนวยการ
สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” กล่าว
ถึงคือ การขยายอำนาจของประเทศมหาอำนาจต่าง ๆ เข้า

สู่ประชาคมอาเซียน เนื่องจากอาเซียนในปัจจุบันเกิดช่อง
ว่างทางอำนาจขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยสังเกตได้จากการที่
ไม่มีประเทศมหาอำนาจใดสามารถส่งการอาเซียนได้เหมือน
ในอดีตที่ผ่านมา ทำให้มหาอำนาจพยายามใช้อำนาจในรูป
แบบต่าง ๆ เช่น ความช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี
ความรู้ ซึ่งถือเป็นอำนาจเชิงอ่อนโยน (Soft Power) หลัง
ไหลเข้าสู่ประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างไม่ขาดสาย ทั้งจาก
จีน สหรัฐฯ รัสเซีย อินเดีย และสหภาพยุโรป รวมถึงการ
ขยายตัวคืบคลานเข้ามาทางด้านการทหารในรูปของการ
ฝึกซ้อม การค้าอาวุธ การสนับสนุนยุทธโธปกรณ์ต่าง ๆ ทั้ง
ในรูปแบบการให้เปล่าและรูปแบบเงินกู้ระยะยาว จนทำให้
เกิดการถ่วงดุลอำนาจของมหาอำนาจในอาเซียนอย่าง
ชัดเจน นอกจากนี้ยังมีปรากฏการณ์ที่ไม่มีใครคาดคิดว่าจะ
เกิดขึ้นในพม่า เมื่อประธานาธิบดีบารัค โอบามา เดินทาง
เยือนพม่าเมื่อเข้าดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีครั้งที่ 2 ภาย
หลังจากที่เดินทางมาเยือนไทย เป็นการแสดงให้เห็นว่า
ความขัดแย้งกรณีสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตยในพม่า
จะไม่เป็นอุปสรรคด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอีกต่อ
ไป อีกทั้งพม่าจะไม่ถูกผลักดันให้ออกจากสังคมโลกแต่จะ
ค่อย ๆ ถูกดึงกลับเข้ามาอย่างช้า ๆ บนพื้นฐานของการมี
ผลประโยชน์ร่วมกัน การกลับมาสู่ภูมิภาคอาเซียน ตลอด
จนเอเชีย-แปซิฟิกของสหรัฐฯ นั้นเนื่องมาจากนโยบาย
“การปรับสมดุล” (Rebalancing Policy) ซึ่งเป็นนโยบาย
ที่พยายามปรับสมดุลความสัมพันธ์กับประเทศใน
ตะวันออกกลางและอัฟกานิสถาน กับประเทศต่าง ๆ ใน
ภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ภายหลังจากที่สหรัฐฯ ได้ทุ่มเท
ทรัพยากรและความสนใจไปยังภูมิภาคตะวันออกกลาง นับ
ตั้งแต่เหตุการณ์ 9/11 ในปี พ.ศ. 2544 ส่งผลให้ละเลย
ความสัมพันธ์กับประเทศในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกเกือบจะ
สิ้นเชิง ดังนั้น สหรัฐฯ ภายใต้อการบริหารงานของ
ประธานาธิบดีโอบามาจึงพยายามที่จะหันมาฟื้นฟูความ
สัมพันธ์กับประเทศเหล่านี้ขึ้นมาใหม่ เพราะประเทศ
พันธมิตรดั้งเดิมในภูมิภาคนี้ไม่ว่าจะเป็นไทย ฟิลิปปินส์ ที่
เคยเดินเคียงบ่าเคียงไหล่กับสหรัฐฯ มาตั้งแต่ยุคสงคราม
เย็น ล้วนแต่กำลังมีบทบาทและความสำคัญมากขึ้นใน
ภูมิภาคนี้ทั้งสิ้น อีกทั้งยังไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าสหรัฐฯ มี
ส่วนสำคัญในการสร้างประวัติศาสตร์เอเชีย-แปซิฟิกในรอบ
100 ปีที่ผ่านมา การกลับมาของสหรัฐฯ ในครั้งนี้จึงต้อง

จับตามองอย่างใกล้ชิด ในขณะที่เดียวกันจีนก็กำลังขยายวงอำนาจเข้าสู่ประเทศพม่าและเวียดนาม ซึ่งเคยเป็นคู่สงครามและความขัดแย้งในอดีต เพื่อหาทางถ่วงดุลอำนาจกับชาติตะวันตก ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะนี้จึงไม่ได้อยู่ที่ว่ามหาอำนาจจะเข้ามาอย่างไร แต่อยู่ที่ว่าประชาคมอาเซียนจะวางตัวอย่างไร ในเมื่อปัจจุบันอาเซียนเองก็ยังมีปัญหากับมหาอำนาจดังกล่าวอยู่ไม่น้อย เช่น ปัญหาข้อพิพาทในหมู่เกาะทะเลจีนใต้ที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรน้ำมัน ที่นับวันจะหาได้ยากยิ่งในปัจจุบัน หรือปัญหาการเดินทางในลำน้ำโขง เป็นต้น ปัญหาทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นเป็นสิ่งที่กองทัพลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนจะต้องเตรียมการรับมืออย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะหากใช้รูปแบบของกองทัพ “อียู” ในสหภาพยุโรปเป็นแบบแผน

บทบาทของหน่วยงานด้านความมั่นคงของประเทศไทยกับการดำเนินการให้ความร่วมมือด้านความมั่นคงในกรอบประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)

การพัฒนาของการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ได้มีความก้าวหน้าไปอย่างมาก ภายหลังจากที่ได้มีการจัดทำกฎบัตรอาเซียนหรือธรรมนูญอาเซียนในปี พ.ศ. 2551 เพื่อวางกรอบทางกฎหมาย และโครงสร้างองค์กร ซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (Blueprints) ในทั้ง 3 เสาหลักคือ

1. การเมืองและความมั่นคง
2. เศรษฐกิจและสังคม
3. วัฒนธรรม

โดยมีเป้าหมายหลักในการรวมตัวที่สำคัญคือ การสร้างประชาคมที่มีความแข็งแกร่ง สามารถสร้างโอกาสและรับมือกับสิ่งท้าทายทั้งด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ โดยมีจุดมุ่งหมายให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี สามารถประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น และประชาชนในอาเซียนมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจากการพัฒนาการดังกล่าว แต่ละเสาหลักได้จัดตั้งองค์กรในระดับต่าง ๆ เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนดังกล่าว เช่น กระทรวงกลาโหมประเทศสมาชิกอาเซียนได้จัดตั้งการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defense Minister Meet: ADMM) และมีการเริ่มแนวคิดครั้งแรกโดยเจ้าหน้าที่ใน

ระดับกระทรวงกลาโหมเข้ามาประชุมร่วมกันที่ประเทศมาเลเซีย เมื่อปี พ.ศ. 2549 และจากนั้นได้มีการพัฒนาการมาโดยต่อเนื่อง และได้ขยายความร่วมมือกับกระทรวงกลาโหมประเทศคู่เจรจาอีก 8 ประเทศคือ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น จีน ออสเตรเลีย เกาหลีใต้ อินเดีย รัสเซีย และนิวซีแลนด์ โดยได้จัดการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนและรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา (ASEAN Defense Minister – Plus : ADMM – Plus) ซึ่งการดำเนินการทั้ง 2 กรอบการประชุมคือ ADMM และ ADMM – Plus ได้นำไปสู่การจัดตั้ง Concept Paper ที่ทางกระทรวงกลาโหมจะต้องดำเนินการ ในปัจจุบันมีเอกสารที่สำคัญจำนวน 9 ฉบับคือ

1. เอกสารแนวความคิดว่าด้วยการใช้ทรัพยากรและศักยภาพทางทหารอาเซียน ในการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ (Concept Paper on the Use of Asean Military Assets and Capacities in Humanitarian Assistance and Disaster Relief) ซึ่งยกร่างโดยกระทรวงกลาโหมอินโดนีเซีย

2. เอกสารแนวความคิดว่าด้วยความร่วมมือระหว่างกลาโหมอาเซียนกับองค์กรภาคประชาสังคมในด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่ (Concept Paper on the Use of Asean Defense Establishments and Civil Society Organizations (Csos) Cooperation on Non-Traditional Security) ซึ่งยกร่างโดยกระทรวงกลาโหมไทย

3. เอกสารแนวความคิดในกรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของอาเซียน (Admm Concept Paper on Establishing ASEAN Defense Industry Collaboration) ซึ่งยกร่างโดยกระทรวงกลาโหมมาเลเซีย

4. เอกสารแนวความคิดในกรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนว่าด้วยการจัดตั้งเครือข่ายศูนย์ปฏิบัติการรักษาสันติภาพของอาเซียน (ADMM Concept Paper on Establishing of ASEAN – Peacekeeping – Centers Network) ซึ่งร่วมยกร่างโดยกระทรวงกลาโหมไทยและกระทรวงกลาโหมอินโดนีเซีย

5. เอกสารแนวความคิดและแผนงานในกรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหม

ประเทศคู่เจรจาของคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ (ADMM - Plus Concept Paper and Initial Workplan of the Experts' Working Group on HADR) ซึ่งร่วมยกร่างโดยกระทรวงกลาโหมเวียดนามและกระทรวงกลาโหมจีน

6. เอกสารแนวความคิดในกรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจาว่าด้วยคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคงทางทะเล (ADMM-Plus Concept Paper on Maritime Security Expert Working Group) ซึ่งร่วมยกร่างโดยกระทรวงกลาโหมมาเลเซียและกระทรวงกลาโหมออสเตรเลีย

7. แผนงานในกรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจาของคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติการรักษาสันติภาพระหว่างปี พ.ศ. 2554-2556 (ADMM-Plus Work Plan of the Experts' Working Group on Peacekeeping Operations 2011-2013) ซึ่งร่วมยกร่างโดยกระทรวงกลาโหมฟิลิปปินส์ และกระทรวงกลาโหมนิวซีแลนด์

8. แผนงานในกรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจาว่าด้วยคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ทางทหาร (ADMM-Plus Concept Workplan on Experts' Working Group on Military Medicine) ซึ่งร่วมยกร่างโดยกระทรวงกลาโหมสิงคโปร์ และกระทรวงกลาโหมญี่ปุ่น

9. เอกสารแนวความคิดในกรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจาว่าด้วยคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการต่อต้านการก่อการร้าย (ADMM-Plus Concept Paper on Experts' Working Group on Counter - Terrorism) ซึ่งร่วมยกร่างโดยกระทรวงกลาโหมอินโดนีเซียและกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ

จากการพัฒนาการดังกล่าวทำให้กระทรวงกลาโหมจำเป็นต้องปรับปรุงการดำเนินการให้สอดคล้อง โดยกระทรวงกลาโหมอยู่ระหว่างการจัดทำแนวทางในการปฏิบัติของกระทรวงกลาโหมในการรองรับการจัดตั้งประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ดังนี้

1. ปรับปรุงยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหมในการรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ.

2558

2. การจัดตั้งกลุ่มงานด้านกฎหมายของกระทรวงกลาโหมเกี่ยวกับงานด้านอาเซียน

3. การบูรณาการกิจกรรมอาเซียนที่มีอยู่แล้ว เช่น การประชุมระดับผู้บัญชาการเหล่าทัพอาเซียน การประชุมระดับเจ้ากรมยุทธการอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ และการจัดการแข่งขันยิงปืนระดับกองทัพอาเซียน โดยมอบให้กองบัญชาการกองทัพไทยเป็นผู้รับผิดชอบ

4. การจัดทำแผนงานงบประมาณด้านกิจการอาเซียน โดยเฉพาะงานการฝึกร่วมในปี พ.ศ. 2556 ของคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญ (Experts' Working Group: EWGS) ทั้ง 5 ด้าน และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้แยกออกจากงานงบประมาณ และมีการจัดตั้งคำขอในระดับกระทรวงกลาโหม เพื่อเป็นพื้นฐานการดำเนินการด้านงบประมาณเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวต่อไปในอนาคต

5. การเพิ่มประสิทธิภาพ และจัดตั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความไว้วางใจ เช่น การปรับปรุงประสิทธิภาพกรมกิจการชายแดนทหาร สำนักงานประสานภารกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน สำนักงานผู้ช่วยทูตทหาร การจัดตั้งกองความมั่นคงชายแดนในระดับกระทรวงกลาโหม เป็นต้น

6. การส่งมอบภารกิจที่ไม่ใช่ภารกิจการป้องกันประเทศและการสนับสนุนการจัดตั้งหน่วยงานราชการอื่น ๆ ทำหน้าที่แทนทหาร เช่น การป้องกันชายฝั่ง งานด้านจับกุมผู้ลักลอบหลบหนีเข้าเมือง จับกุมยาเสพติดตามแนวชายแดน

7. การปรับปรุงหน่วยยุทธโศภรณ์ บุคลากรให้มีความเป็นสากลและสามารถรองรับการจัดตั้งกองกำลังอาเซียนในอนาคต เช่น ภารกิจลาดตระเวนในช่องแคบมะละกา การปราบปรามโจรสลัดในอ่าวเอเดน ชุดช่วยเหลือผู้ประสบภัยขนาดเล็กด้าน Humanitarian Assistance and Disaster Relief: HADR

8. การปรับปรุงแผนการป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม โดยเฉพาะในกรณีส่งมอบภารกิจการป้องกันชายแดนให้กับตำรวจตระเวนชายแดน และกรณีการส่งมอบภารกิจที่ไม่ใช่ภารกิจการป้องกันประเทศให้กับหน่วยราชการอื่น ๆ

9. การเสนอแผนงานและงบประมาณที่ต้องการ 3 ปี

(2556-2558) ในการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง
ในข้อ 5-8

10. พิจารณาจัดทำงบประมาณหรือทุนเพื่อการวิจัย
ของกระทรวงกลาโหมอาเซียน

11. ยกระดับศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์สถาบันป้องกัน
ประเทศเป็นศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ในระดับกระทรวง
กลาโหม

จากแนวทางดังกล่าวจะเห็นได้ว่าในข้อ 1 และ 2 นั้น
จะเป็นงานที่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับนโยบาย โดยมีหน่วยงาน
เกี่ยวข้องที่สำคัญคือ สำนักนโยบายและแผนกลาโหม และ
กรมพระธรรมนูญที่จะดำเนินการในการพิจารณาแก้ไข
กฎหมายร่างกฎระเบียบ และประสานหน่วยงานในระดับ
กระทรวง เช่น กระทรวงการต่างประเทศ สภาความมั่นคง
แห่งชาติ กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงพัฒนาความ
มั่นคงของมนุษย์ รวมทั้งหน่วยงานในระดับปฏิบัติของ
กระทรวงกลาโหม ในการจัดทำแผนงานต่าง ๆ ขึ้นรองรับ
ซึ่งการดำเนินการที่สำคัญในระยะแรกปี พ.ศ. 2555 ให้แล้ว
เสร็จคือ การปรับปรุงยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ
กระทรวงกลาโหมให้ครอบคลุมการดำเนินการในกรอบ
อาเซียน โดยงานในระยะต่อไปที่สำคัญคือ การจัดตั้งกลุ่ม
งานด้านกฎหมายของอาเซียน พิจารณากฎระเบียบที่สำคัญ
ที่จะเกิดขึ้น เช่น กลไกรับข้อพิจารณาตามกฎบัตรอาเซียน
แนวปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (Code of Conduct: COC)
 เป็นต้น

การดำเนินการเพื่อบูรณาการงานในอาเซียนในข้อ 3
นั้นเป็นการดำเนินการในกรอบอาเซียนที่สำคัญที่ได้
ดำเนินการอยู่แล้ว และจะดำเนินการต่อไปในอนาคต ซึ่ง
กองบัญชาการกองทัพไทยเป็นองค์กรที่สำคัญที่จะต้อง
บูรณาการการดำเนินการของเหล่าทัพเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว
โดยให้มีการประสานสอดคล้องกับการดำเนินการของหน่วย
งานในระดับนโยบาย การดำเนินการภายใต้เอกสารแนว
ความคิดต่าง ๆ ในกรอบการประชุม ADMM และ ADMM-
Plus ในข้อ 4 เป็นการถ่ายทอดความร่วมมือลงสู่การปฏิบัติ
โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2556 นั้นจะมีการฝึกร่วมภายใต้
เอกสารดังกล่าวจำนวนมาก ซึ่งจะต้องใช้งบประมาณ
ค่อนข้างสูงและจะกระทบต่อภารกิจประจำของหน่วย
ดังนั้น แนวทางในการดำเนินการคือการจัดทำแผนงาน
โครงการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว และขอรับการสนับสนุน

งบประมาณจากรัฐบาลเพิ่มเติมโดยกระทรวงกลาโหม ซึ่ง
หากกระทรวงกลาโหมได้จัดทำเป็นแนวทางเรียบร้อยแล้ว
การดำเนินการต่อไปในอนาคตจะไม่ประสบปัญหายุ่งยาก
มากนัก

แนวทางในข้อ 5-9 เป็นการปรับปรุงภารกิจ
จัดเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558
เป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนและมีความสำคัญเป็นอย่างสูง
เนื่องจากกระทรวงกลาโหมเป็นหน่วยงานขนาดใหญ่ มี
กำลังพลและยุทโธปกรณ์จำนวนมาก และได้รับมอบหมาย
ภารกิจที่หลากหลายและมีความสำคัญต่อประเทศมาก
อย่างใดก็ตาม การดำเนินการในด้านนี้มีความจำเป็นอย่าง
สูง ซึ่งแนวทางต่าง ๆ นั้นน่าจะมีทิศทางในการดำเนินการ
ที่สำคัญ ดังนี้

1. กระทรวงกลาโหมต้องเพิ่มระดับความไว้วางใจ
ระหว่างกลาโหมไทยและกลาโหมประเทศเพื่อนบ้านให้มี
ความโปร่งใส และสามารถแบ่งปันข้อมูลข่าวสาร ซึ่ง
กระทรวงกลาโหมจะต้องเพิ่มบุคลากรและงบประมาณให้
หน่วยงานที่รับผิดชอบ

2. กระทรวงกลาโหมต้องส่งมอบภารกิจที่ไม่ใช่งานใน
ด้านการป้องกันประเทศให้กับหน่วยงานอื่น ๆ ในการดำเนิน
การ เช่น การป้องกันชายฝั่ง การรักษาสภาพทรัพยากรธรรมชาติ
ต่าง ๆ การจับแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง การปราบ
ปรามยาเสพติดตามแนวชายแดน

3. การปรับปรุงหน่วย บุคลากร ยุทโธปกรณ์ การฝึก
ให้มีความทันสมัย เพื่อเตรียมการในการจัดตั้งกองกำลัง
อาเซียน และการปฏิบัติการกิจสหประชาชาติ หรือภารกิจ
อื่น ๆ ในภูมิภาคที่สำคัญ เช่น การลาดตระเวนร่วมใน
ช่องแคบมะละกา การปราบโจรสลัดในอ่าวเอเดน การช่วย
เหลือด้านมนุษยธรรม และการบรรเทาภัยพิบัติ รวมทั้งการ
ปฏิบัติการรักษาสันติภาพ โดยในเบื้องต้นให้จัดเตรียมชุด
ช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติขนาดเล็ก เช่น ชุดแพทย์ หรือ
ชุดสุนัขทหาร เพื่อจัดทำเป็นบัญชีเตรียมพร้อม (Standby
Arrangement) ของกองกำลังดังกล่าวในกรอบอาเซียน
ซึ่งน่าจะสำเร็จได้ก่อนภายในปี 2558

4. ปรับแผนการป้องกันประเทศให้สอดคล้องกับการ
เป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 โดยให้เป็นภารกิจใน
กรอบของอาเซียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะกรณีการส่งมอบ
ภารกิจการป้องกันชายแดนให้กับตำรวจตระเวนชายแดน

เป็นต้น

5. การดำเนินการดังกล่าวเป็นเรื่องสำคัญที่รัฐบาลต้องรับทราบ และมีความจริงใจในการปรับสภาพของกองทัพดังกล่าว กระทรวงกลาโหมควรเสนอแผนงานพร้อมงบประมาณที่ต้องการให้รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการภายใต้กรอบอาเซียนแนวทางในข้อ 10-11 เป็นเรื่องสำคัญที่กระทรวงกลาโหมจะต้องมีหน่วยงานด้านวิชาการขึ้นรองรับ ไม่ว่าจะเป็นสถาบันวิชาการของกระทรวงกลาโหมเอง หรือร่วมมือกับสถาบันวิชาการภายในประเทศ โดยกระทรวงกลาโหม มีความจำเป็นที่จะต้องมีการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับงานด้านความมั่นคงที่สำคัญโดยผู้บังคับบัญชาระดับสูงต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินการดังกล่าว

จากการดำเนินการดังกล่าวของกระทรวงกลาโหม หากสามารถที่จะดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการแล้ว จะสนับสนุนให้การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะเสาหลักประชาคมการเมืองและความมั่นคง ซึ่งมีความประสงค์ให้อาเซียนเป็นประชาคมที่มีกฎเกณฑ์และบรรทัดฐาน และดำเนินการร่วมกัน รวมทั้งเป็นภูมิภาคที่มีความเป็นเอกภาพ สงบสุข และมีความเข้มแข็ง พร้อมทั้งมีความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่ครอบคลุมทุกมิติ ซึ่งหากเป็นไปตามเป้าหมายแล้วประชาชนชาวไทยและประเทศไทย ซึ่งมีโครงสร้างพื้นฐานและศักยภาพในด้านต่าง ๆ ดีที่สุด ก็จะถูกอาเซียนโดยกฎบัตรอาเซียนบีบบังคับให้มีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านการเมืองไปในรูปแบบที่มีธรรมาภิบาล โปร่งใส และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์จากเรื่องนี้โดยตรง และหากมองในเสาหลักเศรษฐกิจและสังคมและวัฒนธรรมแล้ว ประเทศไทยได้เปรียบมากที่สุด จะยิ่งส่งผลให้ประเทศไทยมีการพัฒนายิ่งขึ้นตามไปด้วย หากมองเฉพาะประโยชน์ที่กระทรวงกลาโหมจะได้รับนั้นถือว่าเป็นโอกาสอันดีที่กระทรวงกลาโหมจะได้รับการปรับปรุงหน่วยให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น และมีความเป็นมืออาชีพมากยิ่งขึ้น โดยใช้วาระเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 เป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาตนเอง ซึ่งการขอรับงบประมาณสนับสนุนก็น่าจะได้รับการสนับสนุนมากกว่าในโอกาสอื่น ๆ ซึ่งหากกระทรวงกลาโหมได้ปรับปรุงตนเองแล้ว ก็จะเป็นที่เชื่อมั่น

ได้ว่าจะเป็นหลักประกันของชาติและของอาเซียนได้อย่างเต็มภาคภูมิ

สรุป

ในการก้าวไปสู่เวทีสากลของกองทัพไทย กับความร่วมมือทางทหารระหว่างประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน หรืออาจเรียกว่า “กองทัพอาเซียน” กองทัพไทยควรคำนึงถึงความพร้อมของกองทัพเองด้วยในการปฏิบัติงานร่วมกับชาติอื่น โดยจะต้องสามารถดำรงเกียรติยศและศักดิ์ศรีโดยมีความสำเร็จเป็นเป้าหมาย และความสำเร็จนี้ต้องเอื้อประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนคนไทย รวมทั้งเป็นกลไกสนับสนุนการรวมตัวของสมาชิกประชาคมอาเซียนให้เป็นปึกแผ่นได้จริง

เมื่อพูดถึงความพร้อมในการปฏิบัติการกิจ แต่ละกองทัพ แต่ละชาติ อาจให้คำจำกัดความแตกต่างกัน ยิ่งถ้ามีตัวชี้วัดที่แตกต่างกัน หรือพูดกันคนละภาษา การปฏิบัติ การร่วมให้เกิดความกลมกลืนจะเป็นไปได้ยาก ฉะนั้นขั้นตอนขั้นแรกที่ต้องคำนึงถึงคือความพร้อมของกองทัพไทยของเราเอง ในการปฏิบัติการร่วมระหว่างกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ ให้สามารถเกื้อกูลซึ่งกันและกันในการกิจตามแผนป้องกันประเทศของเราเอง ถึงแม้ว่ากองทัพไทยจะจัดการฝึกพร้อมทุกปีในรูปแบบต่าง ๆ คงต้องยอมรับว่าความพยายามในการฝึกในลักษณะที่มักพูดกันเสมอว่า “รบอย่างไร ฝึกอย่างนั้น” ในทางปฏิบัติอาจไม่เป็นไปตามที่กองทัพต้องการอย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้ ก็เพราะข้อจำกัดทางด้านงบประมาณส่วนหนึ่ง กับความเข้าใจของพวกเราเองในเรื่องความสำคัญของการปฏิบัติการร่วมอีกส่วนหนึ่ง ด้วยเหตุนี้กองทัพไทยจึงควรทบทวนบทบาทและทิศทางการพัฒนาในภาพรวมอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ เพื่อให้ทราบว่าเรามีความสมบูรณ์แบบในการเตรียมกำลังและการปฏิบัติการร่วมตามภารกิจมากน้อยเพียงใด มีกำลังที่ต้องการในขั้นต่ำเพียงพอสำหรับการป้องกันประเทศเพียงใด การได้มาซึ่งข้อมูลเหล่านี้จำเป็นอย่างยิ่งที่กองทัพไทยโดยกองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ จะต้องปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด เปิดเผย และมองภาพรวม ในเรื่องของความพร้อมสำหรับภารกิจในรูปแบบต่าง ๆ ที่เราอาจต้องเผชิญในปัจจุบันและอนาคต 5-10 ปีต่อไป กองทัพไทยควรมีแผนการพัฒนาในแง่ของการ

เตรียมกำลังและการใช้กำลังในการปฏิบัติการร่วมที่มีเป้าหมายตามระยะเวลาที่ชัดเจน โดยมีกระทรวงกลาโหมเป็นหน่วยบังคับบัญชารับผิดชอบในระดับนโยบาย หากกระทรวงกลาโหม กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ มองเห็นความพร้อมและแผนพัฒนากองทัพไปในทิศทางเดียวกัน มีความเอื้ออาทรระหว่างกันในการปรึกษาหารือเรื่องงบประมาณ การพัฒนากองทัพตามลำดับความจำเป็นเร่งด่วนในภาพรวมของกองทัพไทย โดยคุณ้ำหนักความจำเป็นในการพัฒนาของแต่ละเหล่าทัพ แทนที่จะดูอัตราส่วนของงบประมาณเช่นที่ปฏิบัติอยู่ การเตรียมความพร้อมในการก้าวไปสู่เวทีสากล ย่อมเป็นไปด้วยความกลมกลืน ภายใต้การสนับสนุนจากรัฐบาลตามความจำเป็นของสภาพแวดล้อม สรุปลงข้อแรกที่จะต้องมีการตอบคือ กองทัพไทยพร้อมปฏิบัติการร่วมมากน้อยเพียงใด เรามีจุดแข็งในด้านใดบ้าง เหล่าทัพใดบ้าง เราจะเน้นจุดแข็งใดในการนำเสนอเวทีประชาคมอาเซียน นอกจากนี้กองทัพอไทยจะต้องประสานงานกับหน่วยราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม สภาความมั่นคงแห่งชาติ กระทรวงการคลัง สำนักงบประมาณ ฯลฯ เพื่อให้หน่วยต่าง ๆ เหล่านี้มีความเข้าใจในความจำเป็นที่กองทัพไทยจะต้องเตรียมกำลังให้พร้อมสำหรับการปฏิบัติการกิจทั้งในประเทศและนอกประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติการทางทหาร หรือการปฏิบัติการในรูปแบบอื่นที่ไม่ใช่การปฏิบัติการทางทหาร เช่น การปฏิบัติการรักษาสันติภาพ การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม การช่วยในการพัฒนาประเทศตามที่รัฐบาลมอบหมาย การช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ เป็นต้น หากหน่วยเหล่านี้สนับสนุนกองทัพไทยในส่วนที่เกี่ยวข้อง การเตรียมกำลังและการปฏิบัติการกิจของกองทัพไทย จะเป็นไปด้วยความราบรื่นตามความจำเป็น ทั้งนี้ นโยบายรัฐบาลที่จะสนับสนุนกองทัพจะต้องมีความชัดเจนด้วย

โจทย์ข้อที่ 2 คือ กองทัพไทยจะร่วมกับสมาชิกประชาคมอาเซียนอย่างไร ถึงแม้ว่าประเทศในประชาคมอาเซียนจะมีความร่วมมือในลักษณะทวิภาคีและพหุภาคีอยู่บ้างแล้วก็ตาม เราคงต้องหารือกับเพื่อนสมาชิกในประชาคมในภาพรวมอีกเช่นกัน หมายถึงผู้แทนกองทัพไทยร่วมกับผู้แทนกองทัพประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน

ควรพบปะหารือและกำหนดสถานการณ์ร่วมที่ประชาคมอาเซียนต้องเผชิญในอนาคตนับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องภัยคุกคามรูปแบบใหม่ อาทิ การก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ โจรสลัด ฯลฯ ทุกประเทศหรือเสียงส่วนใหญ่ควรเห็นพ้องต้องกันในเรื่องเป้าหมายในการสนับสนุนความเป็นปึกแผ่นของประชาคมอาเซียนร่วมกัน โดยมีกองทัพแต่ละประเทศเป็นกลไกสำคัญส่วนหนึ่งเมื่อได้เป้าหมายร่วมแล้วจึงจะสามารถพูดจากันได้ว่าในแต่ละเป้าหมายที่ร่วมกันกำหนดให้ใครจะใช้จุดแข็งของตนอย่างไรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมของประชาคมอาเซียนจะปฏิบัติการร่วมกันอย่างไร มีระเบียบปฏิบัติการร่วมในลักษณะใด ในการใช้เครื่องมือหรือทรัพยากรร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน และจะจัดการอย่างไร ควรหรือไม่ที่จะมีคณะเสนาธิการร่วม โดยมีผู้แทนแต่ละชาติมาขึ้นเป็นการประจำเพื่อให้สามารถประสานงาน ประสานการปฏิบัติกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ทันเหตุการณ์ ที่สำคัญคือเป็นการปฏิบัติการร่วมที่ประเทศสมาชิกสามารถปฏิบัติได้จริง ยอมรับได้ และเชื่อมั่นในผลลัพธ์ของการปฏิบัติการร่วมกันว่าจะส่งผลดีต่อประชาคมอาเซียนเป็นส่วนรวมแน่นอนว่าแต่ละชาติย่อมต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติตน แต่ละชาติมีขีดความสามารถทางทหารที่แตกต่างกัน มีงบประมาณสนับสนุนไม่เท่ากัน มีแบบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมแตกต่างกัน การได้มาซึ่งภาพรวมและการเสียสละของแต่ละชาติในทิศทางเดียวกันจึงไม่ใช่เรื่องง่าย อย่างไรก็ตาม การเจรจาหารือกันโดยยึดภาพรวมของประชาคมอาเซียนและความสำเร็จที่จะส่งผลดีต่อส่วนรวม โดยไม่นำความขัดแย้งระหว่างประเทศสมาชิกเฉพาะกรณีมาเป็นประเด็นย่อมจะช่วยให้การบรรลุเป้าหมายร่วมของประชาคมอาเซียน ในส่วนที่ต้องใช้กองทัพเป็นกลไกมีความเป็นไปได้สูงและเป็นไปได้จริง ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งคือนโยบายรัฐบาลในเรื่องประชาคมอาเซียนและความร่วมมือแบบพหุภาคีในด้านการทหารในนามของประชาคมอาเซียนต้องชัดเจนเช่นเดียวกับนโยบายต่อกองทัพในการปฏิบัติการภายในประเทศ

ดังนั้น คำถามสำคัญทั้งในส่วนของกองทัพไทยเองและในส่วนของประเทศสมาชิกในภาพรวม เป็นคำถามที่ต้องใช้ความเข้าใจ ความมุ่งมั่น และความร่วมมืออย่างใกล้ชิดด้วยความบริสุทธิ์ใจ จริงใจ ทั้งนี้ ผลประโยชน์ของชาติและ

ประชาชนคนไทย และผลประโยชน์ของประชาคมอาเซียน เป็นตัวตั้งที่เราต้องควรคำนึงถึงอยู่ตลอดเวลา และกองทัพไทยควรทำความเข้าใจกับประชาชนชาวไทยด้วยว่าเราจะก้าวไปสู่เวทีสากลในระดับภูมิภาคในครั้งนี้อย่างไร เพื่ออะไร คนไทยจะได้มีความภาคภูมิใจในกองทัพไทย และกองทัพไทยจะได้เป็นส่วนสำคัญที่จะสร้างความภาคภูมิใจให้ประชาคมอาเซียน มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี เป็นที่เกรงใจ และยอมรับในเวทีโลกเมื่อมีการพูดถึงประชาคมอาเซียนในแง่ของความมั่นคง ภายใต้กรอบนโยบายรัฐบาลไทยที่เข้าใจปัญหาและสนับสนุนกองทัพไทยในการนี้อย่างจริงจัง

จากการสำรวจตัวเอง ไปสู่การเจรจากับประเทศสมาชิกในโจทย์ทั้ง 2 ข้อที่กล่าวมาแล้ว โจทย์ข้อที่ 3 คือ ในอนาคตหลังจากที่มีการรวมตัวกันแล้ว กองทัพไทยจะมีบทบาทและทิศทางอย่างไร ในเรื่องนี้เราคงต้องย้อนกลับไปทบทวนข้อแรกตรงคำตอบที่ว่า เรามีจุดแข็งอะไรที่จะนำเสนอประชาคมอาเซียน เช่น ลักษณะวัฒนธรรมในการประนีประนอม ช่วยเหลือผู้อื่นอย่างจริงใจ เป็นจุดแข็งของ “กองทัพไทย” ในการรักษาสันติภาพ หรือการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม เป็นต้น กองทัพไทยควรมีบทบาทนำในประชาคมอาเซียนในจุดแข็งของเรา และร่วมมือกับประเทศสมาชิกด้วยความเอื้ออาทรต่อกัน ยอมรับซึ่งกันและกัน โดยพยายามใช้ภูมิยุทธศาสตร์ที่ได้เปรียบในการดำเนินบทบาทนำในสาขาที่ชัดเจน ประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนคนไทย รวมทั้งประโยชน์ต่อประชาคมอาเซียน จะเกิดขึ้นอย่างมหาศาลในอนาคต

บรรณานุกรม

เอกสารความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ
ไทย สู่เส้นทางอาเซียน 2015 โดยสถาบันเทคโนโลยี
ป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) กระทรวงกลาโหม
สุรชาติ บำรุงสุข. “ระบบทหารไทย: บทศึกษากองทัพใน
บริบททางสังคม-การเมือง”, เอกสารวิชาการ สถาบัน
ศึกษาความมั่นคงและนานาชาติ 5, 2530, หน้า
100-110.

วิทยุสราญรมย์ AM 1575 KHZ รายการรอบบ้านเรา/เรา
คืออาเซียน ออกอากาศทุกวันศุกร์ เวลา 06.00-07.00 น.
กวี หวังนิเวศน์กุล และคณะ, การศึกษาคุณลักษณะของ
เส้นทางการค้าที่โลกต้องการ, วารสารร่มไพร่ทอง, ปี
ที่ 24 ฉบับที่ 9, 2558

สมาคมธุรกิจการส่งออกแห่งประเทศไทย, การสัมมนาทาง
วิชาการเรื่องการขจัดปัญหาได้แย้งระหว่างผู้ส่งออก
กับประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้,
2559

วารสารหลักเมือง สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ปีที่ 21
ฉบับที่ 253 เดือนเมษายน 2555

วารสารหลักเมือง สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ปีที่ 21
ฉบับที่ 255 เดือนพฤษภาคม 2555

[http://www.dti.or.th/images/stories/120319_dti_](http://www.dti.or.th/images/stories/120319_dti_asian_2015/paper/dti_book_opt.pdf)
[asian_2015/paper/dti_book_opt.pdf](http://www.dti.or.th/images/stories/120319_dti_asian_2015/paper/dti_book_opt.pdf)

<http://www.mfa.go.th/asean>

<http://www.facebook.com/เราคืออาเซียน>

[http://schillerinstitute.org/strategic/2014/0905-](http://schillerinstitute.org/strategic/2014/0905-shixiu-1belt_1road.htm:hktdc_research)
[shixiu-1belt_1road.htm:hktdc_research](http://schillerinstitute.org/strategic/2014/0905-shixiu-1belt_1road.htm:hktdc_research) (2558)

รายงานของ IDI เรื่อง Making Inroads: Chinese
Infrastructure Investment in ASEAN and
Beyond การวิจัยและการผลิตเอกสารนี้ได้รับการ
สนับสนุนจาก Heinrich-Böll-Stiftung เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มูลนิธิ McKnight และมูลนิธิ Planet
Wheeler พิมพ์โดยได้รับอนุญาตจาก Creative
Commons Attribution-Noncommercial-
Sharealike 4.0 International License